

6 липня виповнилося б 85 років від дня народження видатного українського мовознавця, славіста, історика української мови, члена-кореспондента Національної академії наук України Василя Васильовича Німчука. Він був дослідником давньоруськоукраїнської мови XI-XIII ст. старослов'янської мови та історії української літературної мови, її діалектів, ономастики, історії української лінгвістики, проблем української мови як конфесійної тощо.

Василь Васильович Німчук народився 6 липня 1933 року в с. Довге (Підкарпатська Русь) й відійшов у вічність 26 листопада 2017 року (с. Довге, Закарпаття). Він працював усе своє творче життя в Національній академії наук України: спочатку в Інституті мовознавства, а потім в Інституті української мови. Протягом 10 років був директором Інституту української мови НАН України, а потім завідувачем історії української мови.

Серед наукового доробку вченого – понад 500 наукових праць. Він автор монографій «Староукраїнська лексикографія в її зв'язках з російською та білоруською» (1980), «Мовознавство на Україні в XIV-XVII ст.» (1985), «Давньоруська спадщина в лексиці української мови» (1992) та ін.

Василь Васильович є одним із авторів праць: «Словник гідронімів України» (1979), «Історія української мови. Морфологія» (1978), «Історія української мови. Синтаксис» (1983), «Історія української мови. Лексика і фразеологія» (1983), «Жанри і стилі в історії української мови» (1989) та ін. Відповідальний редактор «Історії української мови. Морфологія» (1978), «Історії української мови. Фонетика» (1979).

Підготував до видання і дослідив низку пам'яток української мови, зокрема, «Лексис...» (1964) і «Граматику словенску» (1980) Лаврентія Зизанія, «Лексикон словенороський» Памва Беринди (1961), «Синоніму славенороскую» (1964), «Лексикон латинський» Єпіфанія Славинецького та «Лексикон словено-латинський» Єпіфанія Славинецького й Арсенія Корецького-Сатановського (обидві – 1973), «Граматику слов'янську...» Мелетія Смотрицького (1979) та ін.

Василь Васильович дослідив і опублікував «Київські глаголичні листки» (1983), підготував до видання текст «Слова о полку Ігоревім» і примітки до нього (1977), факсимільне видання «Київських глаголичних листків».

Під керівництвом Василя Німчука був розроблений проект правопису 1999 року. Він був членом редколегії і одним із авторів енциклопедії «Українська мова» (2000), засновником і головним редактором наукового журналу «Українська мова» (2001).

Працював над підготовкою наукової зміни висококваліфікованих філологів – кандидатів і докторів філологічних наук зі спеціальності «українська мова».

Василь Васильович Німчук – Лауреат Державної премії АН УРСР імені І. Я. Франка (1985 р.), Всеукраїнської премії імені Івана Огієнка в галузі науки (2003 р.), Почесний доктор Прикарпатського університету ім. В. Стефаника, Почесний доктор Ужгородського університету, нагороджений ювілейною медаллю П. Й. Шафарика Кошицького університету (Словаччина) (1995 р.), Почесною грамотою Кабінету Міністрів України за вагомий особистий внесок у розвиток наукових досліджень, високий професіоналізм та з нагоди 85-річчя від дня заснування Національної академії наук (2003 р.), Почесною грамотою Верховної Ради України за особливі заслуги перед українським народом (2013 р.), медаллю «Незалежність України» Міжнародної Академії МАРТІС «Золота Фортуна» (2013 р.).